

Remissvar

Datum	2024-02-02
Diarienummer	STOK 2024/13
Sida	1(3)
Handläggare	Henrik Grubbström
Godänd av	VD

Post- och telestyrelsen (PTS)
Samverkanskansli
Enheten för beredskap
Avdelningen för säker kommunikation
sektor@pts.se

Yttrande över underlag till uppdrag att föreslå prioritering av åtgärder för att stärka det civila försvaret för åren 2025–2030 (PTS dnr. 23-31778)

Bakgrund

Stokab har, genom att bolaget ingår i Nationella Telesamverkansgruppen (NTSG), beretts möjlighet att yttra sig över Post- och telestyrelsens underlag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avseende prioritering av åtgärder för att stärka det civila försvaret åren 2025–2030. Yttrandet ska vara PTS tillhanda senast den 2 februari 2024.

PTS arbetar med ett regeringsuppdrag (Fö2023/01998) om att bedöma genomförbarheten i åtgärdsförslag utifrån Försvarsberedningens delrapport *Kraftsamling* (Ds 2023:34). I bedömningen ska PTS beakta MSB:s rapport *Framåtanda* (MSB2263) som beskriver en prioritering av åtgärder för att stärka det civila försvaret.

Inför MSB:s slutredovisning genom rapporten *Framåtanda* skickade PTS in ett övergripande underlag avseende sektorn elektroniska kommunikationer och post. Åtgärdsförslagen var sådana som diskuterats inom ramen för NTSG och bilaterala möten, exempelvis reservkraft och stärkt reparationsförmåga.

PTS har nu att bedöma genomförbarheten av de åtgärdsförslag som kan utläsas ur *Kraftsamling* och *Framåtanda* för områdena elektroniska kommunikationer och post. PTS ska även, så långt det är möjligt, redovisa konsekvenser samt beräkna och redovisa skalbara kostnadsbedömningar för dessa åtgärdsförslag.

PTS ska enligt uppdraget föra dialog med näringslivet. Som ett led i det har myndigheten således berett medlemmarna i NTSG tillfälle att inkomma med synpunkter.

Stokabs synpunkter

PTS har lämnat två generella kommentarer i underlaget till MSB. Dels att ett flertal åtgärder som finns bakom de övergripande grupperingar som redovisas i underlaget har startår 2024 och då finansieras med den budget som myndigheten bedöms erhålla i enlighet med gällande försvarsbeslut, men förutsätter en fortsatt finansiering i enlighet med lämnat underlag för att kunna slutföras. Dels att merparten av de åtgärder som ligger till grund för redovisningen är fleråriga i sitt genomförande och kommer ha en viss årlig förvaltningskostnad. PTS påtalar därför att det är av stor vikt att även framtida åtgärder präglas av motsvarande långsiktighet eftersom det bedöms ge skalfördelar med en lägre totalkostnad som resultat.

Stokab instämmer i PTS generella synpunkter ovan. Infrastrukturinvesteringar är till naturen kapitalintensiva, vilket gör att långsiktighet med nödvändighet krävs för att beslut om sådana ska vara såväl långsiktigt hållbara som finansiellt sunda. Likaså anser Stokab att det är angeläget att kalkylera inte endast med investeringsutgiften isolerat, utan att även kommande förvaltnings-/driftkostnader som investeringen genererar beaktas i planeringen för att så långt möjligt minimera risken för suboptimering, felallokering eller ytterst kapitalförstöring.

Totalförsvarsfrågorna är både omfattande och komplexa. Givet att Stokab avsiktligt har ett mycket begränsat uppdrag i att endast upplåta svartfiber har bolaget utifrån sin egen verksamhet som en del av kommunkoncernen Stockholms stad svårt att på helheten kvalificerat bedöma genomförbarheten av de åtskilliga åtgärdsförslagen i *Kraftsamling* respektive *Framåtanda*. Därav följer att det också är svårt för bolaget att mer konkret bedöma PTS underlag med åtgärdsförslag till MSB. Generellt kan Stokab dock konstatera att åtgärdsförslagen är ekonomiskt omfattande samt att merparten av åtgärderna föreslås påbörjas innevarande år. Stokab finner inga skäl att ifrågasätta PTS bedömning därvidlag utan anser tvärtom att det är angeläget att skyndsamt fortsätta att stärka sektorns försvarsförmåga, men anser att det eventuellt kan resas frågetecken kring realismen i att såväl finansiellt som personellt mäktas med att påbörja samtliga föreslagna åtgärder ett och samma år. Med det sagt reser Stokab inga invändningar mot PTS föreslagna prioriteringsordning som sådan, utan instämmer i att robusthet i nät och tjänster samt skyddade anläggningar är synnerligen angeläget.

Försvarsberedningen anför i *Kraftsamling* att det, utifrån Sveriges EU- och Natomedlemskap, behöver beaktas vad som utgör totalförsvarsviktiga verksamheter därför att de är centrala för allierade länder. Specifikt för sektorn elektroniska kommunikationer anser Stokab att det behöver klargöras avseende internationella kunders förbindelser.

Vidare anser försvarsberedningen att ett återupprättande av systemet med krigsviktiga företag (K-företag) kan vara en åtgärd värd att överväga för att underlätta för kommunerna att samverka med näringslivet kring civilt försvar. Stokab instämmer i detta, särskilt mot bakgrund av sektorns beroende av privata entreprenörer för mycket av det fältarbete som fordras för att säkerställa att möjligheten till elektroniska kommunikationer upprätthålls.

Specifikt vad avser kommunsektorns roll önskar Stokab framhålla följande. Åtskillig verksamhet av betydelse för totalförsvaret – elektroniska kommunikationer, hamnverksamhet, vatten och avlopp med mera – bedrivs inte sällan i form av hel- eller delägda kommunala aktiebolag. Bolagen omfattas således av såväl aktiebolagslagen som kommunallagen samt tillämplig sektorsspecifik lagstiftning. Stokab anser att regleringen av dessa verksamheters styrning i händelse av höjd beredskap i dagsläget inte är alldeles tydlig. Ett kommunalt bolag är skyldigt att hörsamma anvisningar från såväl ägarkommunen som från berörd tillsynsmyndighet samt, i händelse av höjd beredskap, länsstyrelsen i aktuellt civilområde. Det föreligger enligt Stokabs uppfattning viss risk för intressekonflikt mellan dessa tre parter, något som i händelse av höjd beredskap riskerar att förorsaka komplikationer, vilket skulle kunna vara till skada för försvarsförmågan. Givet att försvarsberedningen betonar kommunernas grundläggande roll i Sveriges totalförsvaret anser därför Stokab att det vore önskvärt med ett visst mått av förtydligande i denna fråga.

Sammanfattningsvis instämmer Stokab i huvudsak med PTS åtgärdsförslag och har inget av vikt att invända. Bolaget anser att totalförsvarsarbetet inom sektorn elektroniska kommunikationer och post, under PTS ledning, fungerar tillfredsställande. Enligt Stokabs uppfattning är en viktig orsak till detta det mångåriga och framgångsrika samverkansarbetet inom ramen för NTSG. Stokab anser således att det avgörande för att fortsatt stärka sektorns försvarsförmåga och kapacitet inom det civila försvaret, utöver specifika infrastrukturrelaterade åtgärder, är en fortsatt god samverkan mellan sektorns aktörer, samt mellan sektorn och andra näraliggande sektorer inom civilförsvaret.

Med vänlig hälsning

AB Stokab